

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین

معاونت پژوهشی

کمیته تحقیقات دانشجویی

دانشگاه علوم پزشکی قزوین

کمیته تحقیقات دانشجویی

پرسشنامه طرح تحقیقاتی دانشجویی

نام و نام خانوادگی مجری/مجریان: فاطمه یوسفی (fatemeh yousefi)، میر مصطفی امت محمدی (seyedmostafaommatmohammadi)

استاد راهنما: حسین رفیعی (Hossein Rafiei)

دانشکده: پرستاری مامایی قزوین

عنوان طرح (فارسی):

بررسی سطح دانش پرستاران شاغل در بخش اورژانس در رابطه با پیشگیری از پنومونی ناشی از دستگاه ونتیلاتور

عنوان طرح (انگلیسی):

Survey of emergency nurses knowledge about ventilator associated pneumonia prevention

۱-۲ نوع طرح :

بنیادی *

کاربردی **

بنیادی - کاربردی ***

پنومونی ناشی از ونتیلاتور به عفونت راههای هوایی تحتانی در یک بیمار وابسته به دستگاه ونتیلاتور (دستگاه تهویه مکانیکی) اطلاق می شود که معمولاً پس از ۴۸ ساعت اول پس از اینتوبه شدن بیمار رخ می دهد (۱، ۲، ۳). پنومونی ناشی از ونتیلاتور شایعترین عفونت در بین بیماران نیازمند به تهویه مکانیکی به شمار می رود (۴). بر اساس یافته های مطالعات پیشین بیش از ۸۰ درصد از پنومونی های بیمارستانی به پنومونی های ناشی از ونتیلاتور ارتباط دارد (۲). میزان بروز اینگونه عفونت ها در کشورهای مختلف، متفاوت گزارش شده است ولی آنچه مسلم است این مشکل در کشورهای کمتر توسعه یافته و در حال توسعه بروز بیشتری دارد (۵). وقوع پنومونی ناشی از ونتیلاتور در یک بیمار سبب افزایش مدت روزهای نیاز به تهویه مکانیکی، افزایش تعداد روزهای بستری شدن در بخش مراقبت های ویژه، افزایش تعداد روزهای بستری بیمار در بیمارستان، افزایش هزینه های درمانی او و نهایتاً افزایش میزان مرگ و میر می شود (۳، ۷، ۸). نتایج یک مطالعه در آمریکا، میزان هزینه مستقیم و غیر مستقیم به منظور درمان یک مورد پنومونی ناشی از ونتیلاتور را در حدود ۵۷ هزار دلار نشان داد (۹). عواملی از قبیل جنس مذکر، سن بالا، وجود بیماری های زمینه ای، بیماری های مزمن انسدادی ریه، سطح هوشیاری پایین، نیاز به تهویه مکانیکی برای زمان طولانی، نیاز به لوله گذاری مجدد پس از اکستوبه شدن بیمار، پوزیشن بیمار (خوابیده به پشت)، وجود عفونت ها در سایر اندام ها، نیاز به تراکتوستومی شدن، استفاده از آنتی اسیدها، استفاده بیش از حد از آنتی بیوتیک ها و برنکوسکوپی می توانند شانس ابتلای یک بیمار به پنومونی ناشی از ونتیلاتور را افزایش دهند (۸، ۱۰).

به دلیل مرگ و میر بالایی که این عفونت با خود به همراه دارد، پیشگیری از وقوع آن همواره دارای اهمیت خاص بوده است (۱۱). به منظور پیشگیری از وقوع پنومونی ناشی از ونتیلاتور، پرستاران مراقبت کننده از بیماران تحت تهویه مکانیکی نقش مهم و برجسته ای داشته (۱۲) و لازم است تا از دانش و اطلاعات کافی در این رابطه برخوردار باشند. همین موضوع سبب شده است تا است تا پژوهشگران در کشورهای مختلف به مطالعه در این رابطه بپردازند. در یک مطالعه وسیع در سال های ۲۰۰۶ تا ۲۰۰۷، لایثو و همکاران دانش پرستاران شاغل در بخش های مراقبت های ویژه ۲۲ کشور اروپایی را مورد بررسی قرار داده اند. میانگین نمره کلی دانش پرستاران شرکت کننده در مطالعه لایثو و همکاران ۴۵ بود. نتایج مطالعه لایثو و همکاران نشان داد که تنها ۵۵ درصد از پرستاران از بهترین روش لوله گذاری، ۳۵ درصد از چگونگی تعویض مسیر های رابط ونتیلاتور، ۳۸ درصد از چگونگی استفاده از مرطوب کننده ها، ۴۶ چگونگی استفاده از ساکشن با سیستم بسته و ۸۵ درصد نیز از پوزیشن صحیح بیمار جهت جلوگیری از پنومونی اطلاع دارند (۱۴). در مطالعه ای دیگر در سال ۲۰۱۴ کورهان و همکاران به بررسی دانش پرستاران شاغل در بخش های مراقبت های ویژه (آی سی یو) در رابطه با پنومونی ناشی از ونتیلاتور پرداخته اند. نتایج مطالعه کورهان و همکاران در این رابطه، دانش پرستاران را ضعیف نشان داد. کورهان و همکاران همچنین به سطح تحصیلات، سابقه کار و شرکت در کارگاههای مربوط به پنومونی به عنوان عوامل اثر گذار بر دانش پرستاران اشاره می نمایند (۱۵). در مطالعه دیگری در سال ۲۰۱۴، ال سیاقی به بررسی دانش ۳۸۷ پرستار بخش مراقبت های ویژه در کشور یمن در رابطه با پیشگیری از پنومونی پرداخته اند. به مانند اکثر پژوهش های گذشته نتایج مطالعه ال سیاقی نیز نشان از کمبود دانش پرستاران در رابطه با پیشگیری از پنومونی ناشی از ونتیلاتور داشت. بر اساس نتایج مطالعه ال سیاقی، پرستاران بیشترین سطح دانش را از چگونگی انجام مراقبت های دهانی، حفظ پوزیشن صحیح بیمار در تخت و جلوگیری از اکستوبه کردن عمدی گزارش نمودند. همچنین کمترین سطح دانش به چگونگی استفاده از ساکشن و تعویض اتصالات دستگاه ونتیلاتور ارتباط داشت (۱۷).

افزایش روز افزون تعداد مراجعه کنندگان به بیمارستان ها جهت دریافت خدمات و نیازمند بودن تعداد بیشتری از بیماران به مراقبت های ویژه سبب شده است تا بسیاری از بیماران نیازمند به مراقبت های ویژه تحت تهویه مکانیکی در سایر بخش ها به غیر از بخش مراقبت های ویژه (آی سی یو) نگهداری شوند. یکی از این بخش ها بخش اورژانس است. شواهد نشان می دهد که در بسیاری از موارد بیماران تحت تهویه مکانیکی برای روزها در بخش های اورژانس بستری هستند و پرستاران شاغل در این بخش ها مسئول مراقبت از این بیماران. همانگونه که ذکر شد پیشگیری از بروز پنومونی ناشی از ونتیلاتور بسیار اهمیت دارد و به این منظور پرستاران مراقبت کننده از این بیماران باید از دانش کافی در این رابطه برخوردار باشند. جستجوهای اینترنتی و کتابخانه ای تا کنون مطالعه ای را که نشان دهنده بررسی دانش پرستاران شاغل در بخش های اورژانس در رابطه با پیشگیری از پنومونی ناشی از ونتیلاتور باشد را نشان نداد و پژوهش های داخلی و خارجی پیشین همگی به بررسی دانش پرستاران شاغل در بخش آی سی یو پرداخته اند و این در حالیست که همواره پرستاران شاغل در بخش اورژانس بخش عمده ای از مراقبت از بیماران تحت تهویه مکانیکی را بر عهده دارند. لذا پژوهش حاضر با هدف بررسی سطح دانش پرستاران شاغل در بخش های اورژانس در رابطه با پیشگیری از بروز پنومونی ناشی از ونتیلاتور طراحی و اجرا گردید.